

Dosarul nr. 2ra-1190/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Brăgaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I.Dutca, A. Malii)

ÎNCHEIERE

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de agentul constator Sergiu Cotoman, de Direcția de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției și de Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Antimir împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu agentul constator Sergiu Cotoman cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei contravenționale, repararea prejudiciului moral cauzat, constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 25 iunie 2020, Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției de Poliție a mun. Chișinău și Preturii sectorului Centru, solicitând constatarea încălcării dreptului subiectiv la examinarea în termen rezonabil a procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit la 17 noiembrie 2016 de către agentul constator Sergiu Cotoman, prin care s-a constatat comiterea contravenției prevăzute de art.227 alin.(1) Cod contravențional, încasarea din contul bugetului de stat, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 1200 de euro, ca compensație pentru încălcarea dreptului subiectiv la examinarea în termen rezonabil a procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit la 17 noiembrie 2016 de către agentul constator Sergiu Cotoman, prin care s-a constatat comiterea contravenției prevăzute de art.227 alin.(1) Cod contravențional, constatarea faptului că prin procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmit la 17 noiembrie 2016 de către agentul constator Sergiu Cotoman, pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art.227 alin.(1) Cod contravențional și prin hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost tras ilegal la răspundere contravențională, s-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, încasarea, în mod solidar, din contul bugetului de stat, Preturii sectorul Centru și Direcției de Poliție a mun. Chișinău a sumei de 2000 de euro cu titlu de prejudiciu

moral și a sumei de 4000 de lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea, în mod solidar, din contul pârâților a sumei de 4000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, prin procesul-verbal nr. MAI 03559285 din 17 noiembrie 2016, întocmit în privința sa, de către agentul constatator al Direcției de Poliție mun. Chișinău, Sergiu Cotoman, a fost învinuit în comiterea la data de 13 octombrie 2016 a contravenției prevăzute de art. 227 alin. (1) din Codul contravențional, pe faptul nerespectării regulilor de întreținere a comunicațiilor situate în zona drumului din mun. Chișinău str. 8 Martie, nr. 68, iar în rezultat s-a produs un accident rutier.

În data de 24 noiembrie 2016, procesul-verbal cu materiale anexate a fost remis Comisiei Administrative a Preturii sectorului Centru pentru examinare, conform competenței stabilite la art. 398 alin. (1) din Codul contravențional. La data de 31 ianuarie 2017, Comisia Administrativă a Preturii sectorului Centru a emis hotărârea prin care a fost recunoscut culpabil de comiterea la data de 13 octombrie 2016 a contravenției prevăzute de art. 227 alin. (1) din Codul contravențional și i-a fost aplicată o sancțiune sub formă de amendă de 10 unități convenționale, 200 de lei.

Reclamantul a precizat că, a contestat procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmit la data de 17 noiembrie 2016 și hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Comisiei Administrative a Preturii sectorului Centru, însă prin hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, contestația a fost respinsă. La 26 ianuarie 2018 a declarat recurs împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, însă abia la 07 iunie 2018 cauza a fost expediată în instanța de recurs. Prin decizia Curții de Apel Chișinău a fost casată hotărârea din 25 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare. Prin hotărârea din 02 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit la data de 17 noiembrie 2016 de către agentul constatator al Direcției de Poliție mun. Chișinău, Sergiu Cotoman și hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Comisiei Administrative a Preturii sectorului Centru, cu încetarea procesului din motivul lipsei faptului contravenției.

Reclamantul a pretins că, a fost încălcat dreptul său la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, prin durata excesivă a procesului de peste 2 ani și 2 luni.

Cu titlu de prejudiciu moral, reclamantul a solicitat suma de 1200 de euro, având în vedere că, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de judecată urmează să se conducă de practica Curții Europene a Dreptului Omului și recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6, care indică că pentru fiecare an de întârziere a examinării cauzei, urmează a fi încasat cu titlu de prejudiciu moral, suma de 600 de euro.

Reclamantul a susținut că, este incontestabil faptul tragerii sale ilegal la răspundere contravențională, iar încălcările admise de agentul constatator și de instanța de judecată indicate, îi lezează drepturile și libertățile prevăzute de art. 6 din Convenție, fiindu-i cauzate daune materiale și morale.

Totodată, a notat că, procedurile administrative (contravenționale) cad sub incidența caracterului penal și acestora se aplica aceleași principii precum și la examinarea procedurilor penale.

De asemenea, reclamantul a indicat că, din motivul tragerii ilegale la

răspundere contravențională, a fost nevoit să-și angajeze un apărător, iar pentru serviciile prestate de avocat în cadrul cauzei contravenționale, a achitat, conform contractului de asistență juridică nr. 616 din 21 martie 2017 și bonului de plată seria EP nr.600883 din 05 august 2019, suma de 4000 de lei.

Prin încheierea din 11 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu, agentul constatator Sergiu Cotoman, din cadrul Secției supraveghere transport și circulație rutieră a Direcției de Poliție a mun.Chișinău, ca urmare a admiterii cererii Direcției de Poliție a mun.Chișinău înaintată în acest sens.

În cadrul ședinței de judecată din 27 noiembrie 2020, Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a renunțat la pretențiile formulate față de Pretura sectorul Centru.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Antimir și s-a constatat încălcarea dreptului lui Dumitru Antimir de a nu fi tras la răspundere contravențională ilegală; în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu și s-a casat parțial hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Dumitru Antimir împotriva Ministerului Justiției, Direcția de Poliție a mun.Chișinău, intervenient accesoriu agentul constatator Sergiu Cotoman cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei contravenționale, repararea prejudiciului moral cauzat, constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională, încasarea de la Direcția de Poliție a mun.Chișinău a prejudiciului moral, material și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea cerințelor cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională, încasarea de la Direcția de Poliție a mun.Chișinău a prejudiciului moral, material și încasarea cheltuielilor de judecată și s-a adoptat o hotărâre nouă în această parte, prin care s-a constatat încălcarea dreptului lui Dumitru Antimir de a nu fi tras la răspundere contravențională; s-a încasat din contul Direcției de Poliție a mun. Chișinău în beneficiul lui Dumitru Antimir suma de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2000 de lei cu titlu de asistență juridică, în total suma de 3000 de lei; în rest, cerințele privind repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, au fost respinse ca fiind neîntemeiate; în rest, a fost menținută hotărârea.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a evidențiat că, amânările ședințelor de judecată, prin care se invocă tergiversarea examinării cauzei, au fost întemeiate și motivate, astfel fiind asigurat dreptul participanților la un proces echitabil, garantat de articolul 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

În acest context, instanța de apel a considerat că, termenul scurs între 16 februarie 2017 – data repartizării cauzei spre examinare în instanța de judecată și 2 aprilie 2019 – data pronunțării hotărârii în cauza contravențională (după rejudecare), nu poate fi considerat ca fiind nerezonabil, în raport cu următorii factori: complexitatea cauzei, comportamentul părților, precum și miza (interesul) pentru reclamant (a se vedea, *Frydlender v. France* [GC], nr. 30979/96, §43, ECHR 2000-

VII și Cravenco v. Moldova, nr. 13012/12, 15 ianuarie 2008).

Instanța de apel a considerat întemeiată poziția primei instanțe care a concluzionat că, în speță, nu a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei și prin urmare, este neîntemeiat argumentul apelantului Dumitru Antimir privind tergiversarea examinării procesului. Or, instanța de apel a stabilit că nu au fost admise amânări nejustificate ale ședințelor de judecată sau fixarea extinsă a termenilor de judecarea a cauzei.

La fel a punctat că, examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil și prin urmare nu poate prevala asupra acestuia din urmă.

Așadar, a reținut că, justul echilibru trebuie menținut între exigențele celerității procedurilor judecătorești și principiul general al bunei administrări a justiției, consacrat în egală măsură de art. 6 al Convenției (Boddaert v. Belgia, 12.10.1992 nr. 12919/87).

În acest sens, s-a notat că, intervalul desemnat între ședințele de judecată, răspunde criteriului normelor naționale și celor internaționale, acesta fiind rezonabil în raport cu complexitatea cauzei și măsurile procedurale necesare ce au condus la amânarea ședințelor.

Examinând respectarea „justului echilibru” sub aspectul exigențelor celerității procedurilor judecătorești și principiul general al bunei administrări a justiției, în cazul dat urmează a fi acordată prioritate bunei administrări a justiției.

Pe cale de consecință, instanța de apel a considerat că, prima instanță justificat și cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante ale cauzei, a respins pretenția reclamantului privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, iar argumentul apelantului precum că prima instanță a neglijat probele care confirmă poziția reclamantului, l-a apreciat ca fiind declarativ.

Având în vedere că, la caz, nu s-a constatat încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, prima instanță corect a respins pretenția reclamantului privind repararea de către stat a prejudiciului moral în mărime de 1200 de euro.

Pe de altă parte, instanța de apel a considerat contradictorie hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor privind constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională, încasarea de la Direcția de Poliție a mun.Chișinău a prejudiciului moral, material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, pe de o parte, instanța de fond a constatat încălcarea dreptului lui Dumitru Antimir de a nu fi tras la răspundere contravențională ilegală, dar pe de altă parte, a respins integral pretenția acestuia privind repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare, menționând că prejudiciul poate fi reparat numai în anumite cazuri, care nu se regăsesc în speță.

Instanța de apel a considerat neîntemeiată și pasibilă casării hotărârea instanței de fond în partea pretențiilor privind constatarea încălcării dreptului de a nu fi tras la răspundere contravențională, încasarea de la Direcția de Poliție a mun.Chișinău a prejudiciului moral, material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Din materialele dosarului s-a constatat că procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit la 17 noiembrie 2016 în privința lui Dumitru Antimir în baza art. 227 alin. (1) din Codul contravențional și hotărârea Comisiei Administrative a Preturii sect. Centru, mun. Chișinău din 31 ianuarie 2017 de sancționare a lui Dumitru Antimir în baza aceluiași articol cu o amendă în mărime de 10 unități

convenționale, au fost anulate prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 2 aprilie 2019, iar procesul contravențional a fost încetat din lipsa faptei contravenției (f.d. 9-13).

Așadar, admiterea contestației depuse de Dumitru Antimir și respectiv anularea actelor întocmite în privința acestuia, denotă faptul că, la momentul sancționării contravenționale a reclamantului, agentul constatator nu a elucidat toate circumstanțele cauzei și anume faptul că Dumitru Antimir era nevinovat în comiterea faptei imputate și în consecință, Dumitru Antimir eronat a fost sancționat, fiindu-i afectat dreptul la prezumția nevinovăției.

Totodată, în jurisprudența sa, CtEDO, analizând caracterul „penal” al contravenției, a statuat că o eventuală distincție între contravenții și infracțiuni în legislația internă a statelor semnatare ale Convenției, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de aplicare a art. 6 din CEDO care garantează dreptul unui individ la un proces echitabil.

Instanța de apel a conchis că, caracterul contravențional al răspunderii angajate reclamantului Dumitru Antimir nu poate servi ca temei de respingere a pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de stat, inclusiv prin lezarea dreptului la prezumția de nevinovăție.

În acest context, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat raționamentul instanței de fond privind necesitatea respingerii pretenției privind compensarea prejudiciului moral, din motiv că prevederile art. 3 alin.(1) lit. d) din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, în cauzele contravenționale se poate pretinde repararea prejudiciului cauzat contravenientului doar în cazurile supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată, iar la caz nu s-a constatat nici unul dintre aceste temeiuri.

Or, s-a constatat printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă faptul că reclamantul, contrar prevederilor legale, a fost supus unei sancțiuni contravenționale sub formă de amendă. Iar anularea actelor ce au dus la sancționarea contravențională a reclamantului, acordă dreptul acestuia de a pretinde la recuperarea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 în coroborare cu art. 384 Cod contravențional.

Instanța de apel a subliniat că, anularea actelor privind tragerea la răspundere contravențională și sancționarea reclamantului este o consecință a constatării, a acțiunilor incorecte ale agentului constatator, fiind o condiție respectată în sensul antrenării răspunderii autorității competente.

Instanța de apel a considerat neîntemeiată concluzia instanței de fond cu privire la faptul că nu s-a constatat niciun caz expres prevăzut de Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 care ar condiționat angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat. Or, pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat prin erori ale organului responsabil cu examinarea cauzelor contravenționale, una dintre condiții este actul de reabilitare care și atestă admiterea erorii și în consecință prejudicierea neîntemeiată a persoanei. Iar, la caz, actele întocmite în privința reclamantului au fost anulate prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

Astfel, deoarece printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă s-a stabilit faptul că reclamantul, contrar prevederilor legale, a fost supus unei sancțiuni contravenționale sub formă de amendă, iar actele în baza cărora reclamantul a fost

sanționat contravențional au fost anulate, se impune necesitatea admiterii pretenției reclamantului privind constatarea încălcării dreptului lui Dumitru Antimir de a nu fi tras eronat la răspundere contravențională.

Respectiv, în litigiul dedus judecării, instanța de apel a considerat că suma de 1000 de lei ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege, aceasta fiind suficientă pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat de ca urmare a acțiunilor incorecte de tragere la răspundere contravențională neîntemeiat.

Totodată, instanța de apel a considerat că, compensația pentru prejudiciul moral suportat în mărime de 2000 de euro, solicitată spre încasare de către Dumitru Antimir este exagerată, motiv din care pretenția dată nu poate fi admisă integral.

Instanța de apel a reținut că, unul din criteriile de apreciere a prejudiciului moral este cel al echității, conform căruia cuantumul despăgubirii trebuie să fie stabilit astfel, încât efectul acestuia să fie compensatoriu, iar încasarea sumei de 1000 de lei din contul Direcției de Poliție a mun. Chișinău în beneficiul lui Dumitru Antimir cu titlu de prejudiciu moral, este echitabilă și proporțională prejudiciului moral suportat.

Sub acest aspect, instanța de apel a considerat necesar de a menționa că anume Direcția de Poliție a mun. Chișinău este partea responsabilă de repararea prejudiciului, pentru că acest organ a constatat fapta, Comisia Administrativă a Preturii sect. Centru mun. Chișinău, fiind doar organul care a aplicat sancțiunea, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit de Direcția de Poliție a mun. Chișinău.

Cu referire la prejudiciul material în mărime de 4000 de lei, suportat pentru cheltuielile de asistență juridică în cadrul procesului contravențional, instanța a menționat următoarele.

Conform mandatului seria MA nr. 0273701 din 21 martie 2017, avocatul Serghei Mocanu a fost împuternicit de Dumitru Antimir să îi apere interesele în cauza contravențională, în baza contractului de asistență juridică nr. 616 din 21 martie 2017 (f.d. 14).

Potrivit bonului de plată seria EP nr. 600883 din 5 august 2019, Dumitru Antimir i-a achitat avocatului Serghei Mocanu serviciile de asistență juridică în sumă de 4000 de lei, în baza contractului de asistență juridică nr. 616 din 21 martie 2017.

Reieșind din obiectul procesului judiciar și ținând cont de faptul că Dumitru Antimir a achitat avocatului serviciile juridice legate de consultații juridice, acumularea probelor în vederea apărării poziției sale procesuale, participarea în cadrul ședințelor de judecată, instanța de apel a conchis că, suma de 2000 de lei este rezonabilă în raport cu factorii susmenționați, achitată avocatului Serghei Mocanu cu titlu de onorariu pentru serviciile de asistență juridică, iar suma de 4000 de lei solicitată spre încasare este excesivă, depășind criteriul de rezonabilitate.

Prin urmare, instanța de apel a considerat necesar de a încasa din contul Direcției de Poliție a mun. Chișinău în beneficiul lui Dumitru Antimir cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în cauza contravențională intentată împotriva sa, suma de 2000 lei, cu respingerea în rest a pretenției date.

În ce privește solicitarea reclamantului privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în legătură cu prezentul litigiu, instanța de apel a conchis că, aceasta corect a fost respinsă de prima instanță, în situația în care reclamantul nu

a făcut dovada suportării cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4000 lei.

La 14 iunie 2021, agentul constatator al Secției supraveghere transport și circulație rutieră a Direcției de Poliție a mun. Chișinău, Sergiu Cotoman, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, respingere acțiunii înaintate de Dumitru Antimir.

În motivarea recursului s-a invocat că, temeiul juridic prin care a fost admis în parte apelul declarat de către Dumitru Antimir sunt prevederile art.384 alin.(2) lit.(u) Cod contravențional, prevederile art. 2 alin.(1), art.3 și 13 alin.(1) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Instanța de apel, pentru admiterea pretențiilor intimatului Dumitru Antimir, a făcut trimitere la mai multe decizii adoptate de CEDO și menționat că „analizând caracterul „penal” al contravenției, Curtea a statuat că o eventuală distincție între contravenții și infracțiuni în legislația interna a statelor semnatare ale Convenției, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de aplicare a art.6 din CEDO care garantează dreptul unui individ la un proces echitabil”.

Legea care reglementează procedura de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești este Legea nr.1545/1998. Astfel, atât titlul actului legislativ, cât și prevederile art. 1, art. 20 ale actului legislativ indică expres asupra instituțiilor/organelor asupra cărora se răsfrâng prevederile legii. Nu a fost motivată juridic în nici un mod extensibilitatea aplicării legii respective.

Recurentul a susținut că, instanța de apel în mod neîntemeiat a extins aplicabilitatea prevederilor Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, extinzând de fapt atât temeiul de solicitare a despăgubirii materiale și morale, cât și instituția/organul care se face responsabil de aceasta. Ori, atât titlul actului legislativ, cât și prevederile art. art. 1, art. 20 ale actului legislativ indică expres asupra instituțiilor/organelor asupra cărora se răsfrâng prevederile legii, iar instanța de apel nu a motivat juridic în nici un mod extensibilitatea aplicării legii respective.

Totodată, în decizia recurată nu este indicat temeiul legal care a dus la obligarea Direcției de poliție a mun. Chișinău de a achita prejudiciul material și moral. Or, la caz, decizia de sancționare aparține Preturii sectorului Centru și nu autorității-Direcția de poliție a mun. Chișinău sau agentului constatator.

La 15 iunie 2021, Direcția de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii înaintate de Dumitru Antimir.

În motivarea recursului s-a invocat că, normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, nu au fost constatate sau elucidate pe deplin.

Instanța de apel a utilizat, ca temei juridic prin care a fost admis în parte apelul declarat de către Dumitru Antimir, prevederile art.384 alin.(2) lit.(u) Cod contravențional, prevederile art. 2 alin.(1), art.3 și 13 alin.(1) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile

ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Instanța de apel, pentru admiterea pretențiilor intimatului Dumitru Antimir, a făcut trimitere la mai multe decizii adoptate de CEDO și menționat că „analizând caracterul „penal” al contravenției, Curtea a statuat că o eventuală distincție între contravenții și infracțiuni în legislația interna a statelor semnatare ale Convenției, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de aplicare a art.6 din CEDO care garantează dreptul unui individ la un proces echitabil”.

Legea care reglementează procedura de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești este Legea nr.1545/1998. Astfel, atât titlul actului legislativ, cât și prevederile art. 1, art. 20 ale actului legislativ indică expres asupra instituțiilor/organelor asupra cărora se răsfrâng prevederile legii. Nu a fost motivată juridic în nici un mod extensibilitatea aplicării legii respective.

Recurentul a accentuat că, normele legale aplicate la examinarea prezentei cauze sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat, iar neîntrunirea condițiilor exhaustive prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 constituie de fapt temei de respingere a acțiunii.

Suplimentar, a menționat că prin prisma Legii nr.1545-XII din 25 februarie 1998, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului, or, în această ordine de idei, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

Instanța de apel în mod eronat a constatat aplicabilitatea prevederilor normelor de drept material inclusiv și a art. 13 alin.(1) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, „Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe” și anume sintagma „se repară de către aceste organe” urmează a fi interpretată în sensul restrictiv al organelor stipulate la art. 1 al actului legislativ, ori această lege prevede limitativ organele, cazurile și temeiurile de acordare a prejudiciului material și/sau moral.

La 29 iulie 2021, Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel în partea respingerii cerințelor cu pronunțarea unei noi hotărâri de constatare a încălcării dreptului subiectiv la examinarea în termen rezonabil a procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit la 17 noiembrie 2016 de către agentul constator Sergiu Cotoman, prin care s-a constatat comiterea contravenției prevăzute de art.227 alin.(1) Cod contravențional, încasarea din contul bugetului de stat cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 1200 de euro, ca compensație pentru încălcarea dreptului subiectiv la examinarea în termen rezonabil a procesului-verbal cu privire la contravenție, întocmit la 17 noiembrie 2016 de către agentul constator Sergiu Cotoman, prin care s-a constatat comiterea contravenției prevăzute de art.227 alin.(1) Cod contravențional, încasarea, în mod solidar, din contul bugetului de stat și a Direcției de Poliție a mun. Chișinău a sumei de 2000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 4000 de lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea, în mod solidar, din contul pârâților suma de 4000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În susținerea recursului s-a invocat că, instanțele la judecarea cauzei au interpretat și aplicat greșit normele de drept material și nu s-au expus motivat la toate circumstanțele de fapt și drept a litigiului. Respingerea parțială a cerințelor este nemotivată prin norme materiale. Instanța de fond a emis o hotărâre nemotivată și contradictorie, contrar prevederilor art. 239-241 Cod de procedură civilă.

Totodată, a precizat că, art. 6 CEDO implică mai ales în sarcina „instanței” obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (hotărârea Perez împotriva Franței (GC), cererea nr. 47.287/99, & 80, CEDH 2004-I și hotărârea Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994) [seria A, nr. 288, p. 19, §59].

Dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată, drept ignorat de către instanța de fond.

De asemenea, a menționat că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța de judecată urma să se conducă de practica CtEDO și recomandarea CSJ nr.6 care indică că pentru fiecare an de întârziere a examinării cauzei, instanța urmează a încasa cu titlu de prejudiciu moral suma de 600 de euro. Neaplicarea practicii CtEDO și recomandării CSJ nr.6 urmează a fi motivată, iar în lipsa unei astfel de motivări, se creează situații confuze. Drept urmare, acțiunea înaintată urmează a fi admisă integral.

Copia recursurilor declarate de agentul constatator Sergiu Cotoman și de Direcția de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției au fost expediate în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 02 iulie 2021 (Vol.II, f.d.21) și au fost recepționate la data de 07 iulie 2021, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.23-26).

Copia recursului declarat de Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 03 august 2021 (Vol.II, f.d.43) și a fost recepționată la 06 august 2021 și 08 august 2021, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.44-46).

La 14 iulie 2021, agentul constatator Sergiu Cotoman a depus referință la cererea de recurs formulată de Direcția de Poliție a municipiului Chișinău, exprimând poziția în favoarea admiterii recursului declarat.

Prin notificarea înregistrată la 19 august 2021, Pretura sectorul Centru a solicitat examinarea cauzei în lipsă, având în vedere că nu mai este participant al procesului.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 14 aprilie 2021.

Agentul constatator Sergiu Cotoman și Direcția de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției au înregistrat cererile de recurs la 14 iunie 2021 și la 15 iunie 2021, iar Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de recurs la 29 iulie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces prin intermediul poștei electronice la 08 iunie 2021, conform scrisorii de însoțire (Vol.I, f.d.210). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de agentul constatator Sergiu Cotoman, de Direcția de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției și de Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de agentul constatator Sergiu Cotoman, de Direcția de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției și de Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de agentul constatator Sergiu Cotoman, de Direcția de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției și de Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de agentul constatator Sergiu Cotoman, de Direcția de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției și de Dumitru Antimir, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, împotriva deciziei din 14 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat